

21. marts 2017

BRAGT I BØRSEN
DEN 21. MARTS 2017**SVAR FRA NATIONALBANKEN**

I sidste uge fremlagde Nationalbanken en ny konjunkturvurdering. Den viser en sund dansk økonomi og et opsving igennem 3-4 år, som har været bedre balanceret end normalt for opsving. Blandt udfordringerne er et gradvist voksende pres på arbejdsmarkedet og et betydeligt pres på dele af boligmarkedet.

Pressen spurgte, meget naturligt, til vurderingen af, hvad der kunne gøres for at forlænge det balancerede opsving. Et spørgsmål var, om det ville lette presset på arbejdsmarkedet, hvis der blev givet skattelettelse motiveret med positiv virkning på arbejdsudbuddet. Svaret er, at det vil det ikke.

I mandagens udgave af Børsen anfægter debatredaktør Thomas Bernt Henriksen den vurdering og lægger op til, at Nationalbanken har en slags omvendt bevisbyrde for, at ufinansierede skattelettelse *ikke* er hensigtsmæssige i en højkonjunktur. Hertil kan bl.a. fremhæves:

De langsigtede struktureffekter på arbejdsudbuddet af lavere marginalskat, eller for den sags skyld forskellige offentlige udgifter, er en relevant fagøkonomisk og politisk diskussion. Hvor store er effekterne, hvor hurtigt slår de igennem, hvilke andre faktorer påvirker arbejdsudbuddet? Fagøkonomisk er der en del usikkerhed, og den kan og vil Nationalbanken ikke forsøge at afklare. Politisk er det også et prioriteringsspørgsmål med mange aspekter, som Nationalbanken ikke blander sig i.

Det er, imidlertid, ikke blot et politisk prioriteringsspørgsmål at foreslå skattelettelse i en højkonjunktur. Det har mulige konsekvenser for den økonomiske og finansielle stabilitet, derfor Nationalbankens interesse for spørgsmålet. Flere lande har gennemført ufinansierede skattelettelse lige før eller under højkonjunkturer. I nogle tilfælde kan det have været motiveret med mulige effekter på arbejdsudbuddet. I andre tilfælde har det snarere bygget på en overvurdering af de offentlige finansers reelle styrke og en undervurdering af konjunktursituationen. Der er mange eksempler på, at det er gået galt. Der er få, om nogen, eksempler på, at det er gået godt.

Det er på mange måder strukturelt velbegrunder, at marginalskatten i Danmark er sat væsentligt ned over de seneste 30 år. I samme periode er arbejdstiden faldet næsten ubrudt med samlet 8-9 pct., så udviklingen i arbejdstiden er tydeligvis domineret af andre forhold end positive virkninger af lavere marginalskat. Hvor kraftigt og hvor hurtigt lavere marginalskat kan øge arbejdsudbuddet, er meget usikkert. Omvendt er det meget sikkert, at lavere skat øger forbruget. Det er usandsynligt, i et konjunkturforløb, at en positiv effekt på arbejdsudbuddet fra lavere skat er større end den forbrugsdrevne stigning i efterspørgslen efter arbejdskraft.

Er det samme tilfældet, hvis lavere skat finansieres af lavere offentlige udgifter? Det er et andet spørgsmål, for så er der ikke tale om en finanspolitisk lempelse (heller ikke stramning). Andre må diskutere, hvordan specifikke forslag til lavere skat henholdsvis offentlige udgifter kan virke på langt sigt.

Økonomisk og finansiell stabilitet er kerneopgaver for Nationalbanken, men ud over fastkurspolitikken er de fleste virkemidler hertil baseret på beslutninger fra regeringen, Folketinget og i nogen grad andre myndigheder. Her er Nationalbankens handlemuligheder overvejende at give analyser, anbefalinger og advarsler. Det bliver vi ved med. Der er ikke brug for et boom og efterfølgende bust for dansk økonomi. Vi skal hellere fortsætte den balancerede fremgang.